

2. Programi i Studimit – Studime të Doktoratës Mjekësi Klinike

2.1. Të dhënat themelore për programin e studimit

Emri i programit të studimit	Lëndët Klinike
KKK Niveli (me shkurtesat BA, MA, PhD, program doktorate, kurs universitar, certifikatë apo diplomë profesionale)	Doktor i shkences mjekesore
Grada akademike dhe emërtimi i diplomës në formë të plotë dhe të shkurtuar	Doktor i shkences mjekësore
Grada akademike sipas <i>Erasmus Subject Area Codes (ESAC)</i>	12.0 Doktor i shkences mjekësore
Profili i programit akademik	Klinike – Studime interdisciplinare ne fushen e Mjekësisë
Grupi qëju dedikohet programi	Studentëve të diplomuar të Mjekësisë (Mjekësi e përgjithshme)
Kohëzgjatja minimale e studimit	3 vite (6 semestra)
Forma e studimit (e rregullt, pa shkëputje nga puna, studim në distancë etj.)	E rregullt
Numri i ECTS kredive (total dhe për vit)	180/60 ECT
Modulet /Lendet (titujt)	Etika dhe praktika në shkencë Metodologjia e punës kërkimoro-shkencore Informatika Mjekësore, Biostatistika dhe sistemet komplekse Journal Club Seminar i tezës së doktorates Rotacioni nëpër laboratorët eksperimentale Modelet eksperimentale biomjekësore Imazheria Kardiale Metodat biokimike ne stodimet biomjekesore Diabeti dhe komplikimet e tij Teknikat e avancuara imunopatologjike dhe molekulare ne onkologji Roli i radioaktivitetit ne incidence e karcinomes se fshikes urinare ne Kosove Aspektet biologjike dhe klinike te Anomalite Kongjenitale te traktit Urinar / rekonstrukcionet kirurgjike Biomarkuesit arrie kanceroz –perspektivat aktuale: Diagnostik, parashikues ose cak i

	terapisë? Çrregullimet e barrieres hematoencefalike dhe sëmundjet e SNQ Praktika e mirë klinike në hulumtime shkencore-GCP Anestezioni neonatal dhe pediatrik Transplantmi i kockes dhe kercit Principet dhe metodat e epidemiologjisë Kontrrolli i infeksioneve Siguria dhe efikasiteti i barnave në hulumtimet klinike të barnave të reja Teza e PhD
Numri i vendeve të studimit	20
Udhëheqës i drejtimit të studimit	Prof.Dr.Nexhmi Hyseni
Personeli i përhershëm shkencor/artistik (Numri sipas kategorive të personelit)	Prof. Dr. – 8 Prof. Assoc – 11 Prof. Ass. – 7 Asistentë – 6
Taksat e studimit	500 €/Semester

2.2. Arsyeshmëria e programit për tregun e punës me orientim profesional

Është e pranuar përgjithsisht se funksionimi i mirëfilltë i sistemit të edukimit është parakusht i domosdoshëm për zhvillimin ekonomik dhe shoqëror të një vendi. Universiteti i Prishtinës (UP), si universiteti më i vjetër dhe më i madhi ndër ato publike në Kosovë luan një rol qendror në aspektin konkurrues të ardhshëm të Republikës së Kosovës arri prodhimit njohurive të reja, trajnimit të nivelit të lartë të personelit, dhe ndikimit të përgjithshëm në zhvillimin e risive. Megjithatë, UP-së ende i mungojnë parakushtet për të plotësuar rolin qendror dhe strategjik në zhvillimin e ekonomisë dhe shoqërisë së vendit.

Investimi në trekëndëshin e dijes, duke kontribuar njëkohësisht në përparimin afatmesëm dhe afatgjatë të sistemit Kosovar të edukimit, hulumtimit dhe zhvillimit të shkencave të mjekësisë dhe atyre të natyrës, në mënyrë domethënëse do të kontribuon në reduktimin e “derdhjes së trurit” dhe pasojave të tjera të cilat kanë ardhur pas një izolimi të gjatë dhe luftës së kaluar.

Republika e Kosovës ndër të tjera, synon të ndërtoj një shtet të bazuar në njohuri shkencore dhe duke shfrytëzuar këto njohuri dhe shkathtësi të stafit të përgjigjet dhe të zgjidh problemet e ndryshme duke aplikuar metodologjinë e hulumtimeve shkencore dhe duke u bazuar në rezultatet e këtyre hulumtimeve të nxjerrë fakte, konkluzione dhe principe nga disiplinat e hulumtimeve bazike dhe të njëjtat ti aplikoi në fushat e mjekësisë.

Kohët e fundit nevojat për kryerjen e studimeve të arriess nga studentët e Fakultetit të Mjekësisë janë rritur si rezultat i ndryshimeve të programeve të reja të studimeve të arriess dhe nevojave për të përtërirë kapacitetet akademike dhe shkencore të stafit të UP-së.

Bazuar në këtë arrier Fakulteti i Mjekësisë propozon dhe dëshiron të vazhdoj programin e studimeve të arriess në Lendet Klinike.

Në këtë kontekst, Fakulteti i Mjekësisë është i bindur se ekziston një numër i studentëve të cilët kanë nevojë për një program ndërdisiplinor siç janë “Lendet Klinike”, në mënyrë që të ndihmohen për të

tejkalar mungesën e përvojës, intensifikimin e aktiviteteve shkencore-hulumtuese, mobilitetin e hulumtues, realizimin e zbulimeve të reja dhe ndërkombëtarizimin e fushave të caktuara, të cilat përgjithësisht kanë rëndësi të madhe për zhvillimin e Kosovës, dhe njëkohësisht të aplikojnë një program modern e kualitativ të arriess, në përputhje me Deklaratën e Bolonjës, duke kontribuar kështu në krijimin e parakushteve për reforma në ciklin arriess dhe në programe tjera të ardhme shkollore në përgjithësi.

2.3. Krahasueshmëria ndërkombëtare e programit

Bashkimi Evropian ka definuar dy strategji bazë komplementare, Procesin e Bolonjës dhe Strategjinë e Lisbonës, të cilat do të nxisin të gjitha aktivitetet e universiteteve Evropiane, duke filluar nga shkalla e edukimit, pastaj ato hulumtuese, e deri arrie të cilat do të rrisin zhvillimin ekonomik e shoqëror dhe krijimin e vendeve të reja të punës. Derisa Procesi i Bolonjës zotohet për reformat e edukimi të lartë dhe është në përputhje me “ *European Higher Education Area –EHEA* ” duke përcaktuar katalogun dhe masat për përmirësimin e kualitetit të edukimit, duke përfshirë në mes tjerash edhe elementet e orientuara hulumtuese, Strategjia e Lisbonës ka për qëllim të ndërtoj “ *European Research Area – ERA*” duke forcuar kapacitetet hulumtuese universitare.

Në veçanti, ky program i arriess “**Lendet Klinike**” përfshin në vete disa nga principet bazike të cilat e karakterizojnë, e që janë: qasja ndërdisiplinore dhe bashkëpunimi i ndërsjellët në mes të ekspertëve të programit si bazë plotësuese për zhvillimin e fushave të caktuara shkencore-hulumtuese nga mjekësia, dhe biomjekësia, në të gjitha nivelet e hulumtimit (arriess, qelizor, arrier dhe njerëzor e social).

Universitetet në Kosovë janë duke përshtatur kurikulat e tyre duke u bazuar në rregullat e Deklaratës së Bolonjës, me qëllim që të arrijnë një krahasueshmëri më të arr me shkallët e ngjashme në Evropë (MASHT 2009). Ri-strukturimi i nivelit të studimeve të doktoratës /PhD kërkon një orientim të saktë në transferimin nga teoria në praktikë dhe për këtë duhet patjetër të shërbehemi me metoda didaktike, të cilat për shumicën e profesorëve universitar të Kosovës janë të reja. Shumë shembuj kanë treguar se vetëm qasjet e nevojshme didaktike kanë mbetur bazament dhe kanë parandaluar reformat autentike (GAP, Reporti 2008).

Si model të programit arr studimor të arriess, kemi marrë Programin Doktorat të Shkencave të Aplikuara Mjekësore të Universitetit Mjekësor të Vjenës/Austrisë. arriess studimit është përshtatur sipas nevojave të Kosovës. Kjo gjë siguron arritjen e standardeve dhe kërkesave të programeve të edukimit të lartë në Evropë dhe njëkohësisht shfrytëzohet si arriess për të krahasuar programin e studimit nga biomjekësia me një apo dy programe të ngjashme nga vendet Evropiane.

Kriteret për ECTS, strukturën e moduleve, përmbajtjen e tyre, raportin në mes pjesës praktike dhe asaj teorike dhe detyrave të vetëmësimit të studentëve janë adaptuar sipas kërkesave dhe kushteve të Kosovës.

Për të krahasuar programin studimor, do të shfrytëzohet tabela dhe kriteret e mëposhtme

Kriteret	Programi i studimeve te arriess/PhD	
	Kosovë	Europë
Kompatibiliteti me ECTS sistemin	30 ECTS për arriess; 1 ECTS korespondon me 25 orë	30 ECTS për arriess; 1 ECTS korespondon me 25 orë
Dokumentacioni transparente i studimeve dhe provimeve	Dokumentimi i programit të studimit është në dispozicion	Dokumentimi i programit të studimit është në dispozicion
Sigurimi i studimeve dhe organizatave pjesëmarrëse (strukturat këshillimore dhe mbështetje)	Pedagogu përgjegjës për programin e studimit, 1 pedagog mbështetë10 student	Pedagogu përgjegjës për programin e studimit, 1 pedagog mbështetë10 student

Qasja në përputhje me sigurimin e cilësisë në studim dhe mësimdhënien në programin	Sigurimi i cilësisë p.sh vetëvlerësimet, pyetsorët për studentët	Sigurimi i cilësisë p.sh vetëvlerësimet, pyetsorët për studentët
Orientimi i kursit në lidhje me një profil ndërkombëtar (diplomë e përbashkët, diplomë të dyfishtë, studimi i detyrueshëm jashtë vendit, ofertat e huaj kursin e gjuhës, etj)	Diplomë e përbashkët e zhvilluar nga një konsorcium prej tre universiteteve ndërkombëtare, mësim në gjuhë të huaj do të ofrohet, studimi i detyrueshëm jashtë vendit, module të përbashkëta	Diplomë e përbashkët e zhvilluar nga minimum dy universitete ndërkombëtare, mësim në gjuhë të huaj, qëndrim jashtë vendit, njohja e moduleve në universitete
Struktura për të mbështetur shkëmbimin e studentëve	Strukturat mbështetëse janë dhënë, sistem mentori, universitetet partnere do të mbështesin studentët	Strukturat mbështetëse janë dhënë, sistem mentori, universitetet partnere do të mbështesin studentët
Numri i nxënësve, të cilët do të qëndrojnë pjesërisht jashtë vendit	5-10 do të qëndrojnë pjesërisht jashtë vendit	64 of 1000 të studentëve Gjerman qëndrojnë jashtë vendi (cf. Statistical Federal Office, 2012)
Numri i studentëve të huaj	2,5% janë student të huaj në Kosovo, (Kosovo Agency Statistic, 2011) 2 student të huaj pritet të jene në program.	24,34% student të huaj janë në Gjermani (cf. Statistical Federal Office, 2012)

Figura 4, Kriteret ndërkombëtare të krahasueshmërisë së programit të studimit, adapt of Husberg, Zantopp, 2008

Ky program i studimit mund të krahasohet me programet e doktoratës në Universitetin Mjekësor të Vjenës, respektivisht me programin e doktoratës: Programi i Doktoratës i shkencave të aplikuara mjekësore (N790).

Për krahasueshmëri më të mirë mund të gjeni informacione në këtë web faqe:

<https://www.meduniwien.ac.at/homepage/content/studium-lehre/studienangebot/n790/>
<https://www.meduniwien.ac.at/homepage/content/studium-lehre/studienangebot/n790/thematic-programs/>

Labororet eksperimentale pranë Fakultetit të Mjekësisë kanë histori dhjetra vjeçare dhe kanë filluar punën aktive që nga viti 1980, kryesisht në fushën e hulumtimeve të sistemit respirator, nën udhëheqjen e Akademik Musa A. Haxhiu-t. Nga këto laboratore janë gjeneruar rezultate dhe janë publikuar dhjetra punime shkencore në revistat shkencore rajonale dhe internacionale dhe janë vënë ura bashkëpunimi me shumë qendra të njohura hulumtuese shkencore nga Evropa dhe SHBA.

Sot, si shenjë respekti dhe nderime, para Instituteve paraklinike dhe këtyre laboratoreve eksperimentale ndodhet busti i Akademik Musa A.Haxhiut, autorit të më shumë se 200 publikimeve shkencore.

2.4. Grupi target që i dedikohet programi

Ky program i studimit i dedikohet grupit target si më poshtë:

2. Studentëve kandidat për studime te doktoratës:
  - 2.1. Studentëve të diplomuar të mjekësisë nga fusha e klinike dhe kirurgjike

2.5. Orientimi i programit të studimit sipas parimeve udhëheqëse të institucionit

Propozimi i këtij arrier ka për qëllim zhvillimin dhe zbatimin e programit të doktoratës nga Lendet Klinike, dhe për më shumë edhe modernizimin e arrierss dhe procesit të përgjithshëm të studimeve të doctorates në UP. Fushat operative në të cilat ky program i arrierss do të vepron, është në përputhshmëri perfekte me prioritetet e vëna gjatë zhvillimit të Fakultetit të Mjekësisë, atyre të MASHT-it dhe R&D strategjitë. Programi do të dizajnohet me arri të qartë për njohjen ndërkombëtare të ECTS dhe shkallës së fituar të shkollimit.

Principet që e karakterizojnë këtë program janë: solidariteti akademik i bazuar në bashkëpunim dhe kooperim, qëndrueshmëria dhe pronësia lokale, ndërtimi i kapaciteteve institucionale si dhe kualiteti dhe vlefshmëria e gjithë projektit. Programi paraprak i PhD, i cili ka shërbyer si bazë e këtij programi ka qenë zhvilluar dhe aprovuar nga një konzorcium i zgjedhur me kujdes dhe në të cilin kanë qenë të përfshirë faktorët e rëndësishëm nga Austria, Belgjika dhe Britania e Madhe.

Në kuadër këtij programi të studimit është dhënë lista e moduleve/lëndëve zgjedhore, të cilat në vete përmbajnë edhe emërtimin e modulit/lëndës dhe bartësit të tij, , gjuha në të cilën do të mbahet moduli/lënda, numri i orëve, forma e kursit, përshkrimi i metodave të parapara për zhvillimin e mësimi, arrierss e nevojshme për të studiuar, përshkrimi se si do të kryhet vlerësimi dhe monitorimi gjatë studimeve të doktoratës, si dhe e projekteve shkencore në të cilat institucioni propozon të zhvillohen studimet e arrierss të cilat janë zhvilluar në pesë vitet e kaluara dhe që kanë qenë relevante për fushat hulumtuese.

2.6. Qëllimi dhe profili i programit të studimeve (përshkrimi i programit)

Qëllimet e programit të studimeve të doktorates "Lendet Klinike" janë:

- Të fuqizohen kapacitetet hulumtuese, si dhe të realizohet ndërkombëtarizimi dhe mobiliteti gjatë ciklit studimor të studimeve të doktorates;
- Të adresohen nevojat urgjente për krijimin e ekspertëve nga fusha shkencore të lëvizjeve klinike në Kosovë;
- Të zhvillohet, akreditohet dhe të vazhdoj programi pilot " studimeve të doktorates nga lendet klinike" dhe të implementohet ekipi ndërdisiplinor i punës në kuadër të UP-së, në përputhje me kërkesat e Bolonjës dhe trendëve të tanishme;
- Të arrihen bazat e njohurive të përgjithshme në kuadër të zhvillimit të këtij programi të studimeve të doktorates dhe pastaj implementimi i tij përmes ndërtimit të kapaciteteve institucionale dhe infrastrukture.

Përkundër kapaciteteve lokale të kufizuara, Kosova ka mundësi të ndërtoj dhe funksionalizoj ekipe të punës në fushën e hulumtimeve. Kështu, ky projekt do të ndihmoj përgatitjen e ekspertëve me kualifikim të lartë si një bërthamë e mirë për të promovuar dhe ndihmuar studentët tjerë të interesuar për hulumtime dhe shkencë aplikative.

Ky program studimor është i përcaktuar për të dhënë kontribut në realizimin e qëllimeve të UP-së, duke i mundësuar Republikës së Kosovës të afrohet fushave evropiane të hulumtimeve (ERA) dhe fushave evropiane të shkollimit të lartë (EHEA).

Profili i këtij programi është i bazuar në ndërdisiplinaritet. Si i tillë, programi do të fokusohet në hulumtime specifike duke ju mundësuar kështu kandidatëve që vetvetiu të thellohen në punën e tyre hulumtuese-shkencore, por që njëkohësisht nga kjo punë të përfitojnë shkathtësi profesionale dhe kualifikime përkatëse për profesionet e tyre të ardhshme. Kjo nënkupton kryerjen e trajnimeve të caktuara të kandidatëve të studimeve të doktorates, duke shfrytëzuar ato për të transferuar njohuritë universitare në punë profesionale dhe anasjelltas – për të mirën e shoqërisë në përgjithësi – e posaçërisht duke ndikuar në aspektin shoqëror dhe ekonomik të kandidatëve.

Përfundimisht, në mënyrë që të forcohen lidhjet në mes këtij programi të studimeve të doktorates dhe qendrës hulumtuese dhe publikut të gjerë dhe kështu të promovohet edhe vetë programi dhe puna e KIKTC planifikohet që të organizohet java e shkencës, me ç'rast do të ftohen të gjithë hulumtuesit relevant nga Kosova duke përfshirë edhe ata nga vendet fqinje.

Informimi i publikut dhe çështjet e perceptimit do të adresohen, sikur edhe transferi i njohurive dhe teknologjive në varshmëri me potencialin ekonomik dhe punësimin. Së fundi, po jo më pak e rëndësishme, rezultatet e prezantuara gjatë kësaj jave shkencore nuk do të shërbejnë vetëm si një nxitje për avancim në karrierën e punëtorëve shkencor, por ato do të shërbejnë edhe si platformë për të inkurajuar hulumtuesit e rinj që të ndjekin këto rrugë.

2.7. Rezultatet e pritura të mësimit (kompetencat dhe kualifikimet, njohuritë dhe shkathësitë)

Kandidatët e doktoratës të cilët planifikojnë të ndjekin dhe përfundojnë këtë program PhD studimi, duhet të zhvillojnë kompetencë për punë të pavarur shkencore sikur edhe të trajnohen dhe të përkrahin punën shkencore në përputhje të plotë me principet dhe standardet e njohura ndërkombëtare për praktikën e mirë shkencore dhe etikën në shkencë dhe hulumtim.

Pas trajnimit të suksesshëm, kandidatët duhet të plotësojnë kushtet e shkruara më poshtë:

- Të realizojnë punë të pavarur shkencore në fushën e biomjekësisë dhe zhvillimin e praktikës klinike
- Të kenë aftësi për të planifikuar, zbatuar dhe adaptuar projektet shkencore me komponentë hulumtuese
- Të kenë aftësi për analizë kritike, vlerësim dhe sintezë të ideve të reja dhe komplekse
- Të kenë aftësi për aplikuar hulumtimet shkencore përmes simbiozës së punës praktike dhe asaj hulumtuese
- Të kenë aftësi për të komunikuar në mënyrë profesionale me komunitetin shkencor dhe shoqëror në përgjithësi për të sqaruar pyetjet bazike shkencore
- Të mësojnë disa metoda nga Lendet Klinike dhe aplikimin e tyre në hulumtimet në mjekësi dhe në praktikë
- Të gjenerojnë rezultate origjinale shkencore duke i publikuar ato në revista të njohura shkencore

2.8. Raporti në mes të pjesës teorike dhe pjesës praktike të programit të studimit

Semestri	L	S	U	VM	Total orë	ECTS
Semestri I –rë	150	50	300	250	750	30 ECTS
Semestri II-të	0	200	350	200	750	30 ECTS
Semestri III-të				750	750	30 ECTS
Semestri IV-të				750	750	30 ECTS
Semestri V-të				750	750	30 ECTS
Semestri V-të				750	750	30 ECTS
Total					4500	180 ECTS

L- ligjërata
S- seminar
U- ushtrime
VM- vetmësim

2.9. Llogaritja e ECTS-ve

Kreditë të cilat shprehin kualitetin e punës të secilës njësi të kursit, në raport me punën e përgjithshme, dhe të cilat janë të nevojshme për të plotësuar një vit studimi shprehen me sistemin e ECTS-ve të cilat shfrytëzohen për tu grumbulluar kreditë e studimit në bazë të arrireses dhe krahasueshmërisë kualitative.

Kualiteti i punës nuk duhet të përfshij vetëm ligjëratat, punën praktike dhe seminarët, por gjithashtu trajnimet tjera, hulumtimet dhe punën në terren, studimin vetanak, provimin dhe vlerësimin e aktiviteteve tjera.

Në kuadër të sistemit të ECTS-ve, kualiteti i punës arrie një viti të studimit duhet të korrespondoj me 60 ECTS kredi, derisa një arrieri i studimit korrespondon me 30 ECTS kredi.

2.10. Puna praktike – internshipi

Për të përmbushur objektivat e punës praktike dhe internshipit të këtij arrier të PhD, krahas mësimin, hulumtimit dhe zbulimit të risive, studentët do të mbështeten nga KIKTC, e cila qendër është ngritur arri Projektit TEMPUS – Komisioni i BE.

KIKTC është qendër ndërdisiplinore e ngritur për nevojat e realizimit të studimeve të PhD, hulumtimeve, zbulimit të risive dhe trajnimit për studentët dhe kuadrin akademik të Fakultetit të Mjekësisë dhe atij të Shkencave të Natyrës në kuadër të Universitetit të Prishtinës.

Kjo qendër është aktive dhe konsiderohet si njësi kryesore eksperimentale e Fakultetit të Mjekësisë dhe përbëhet nga katër njësi/laboratore:

5. Laboratori eksperimental për intervenime të vogla kirurgjike dhe organ të izoluar;
6. Njësia e fiziologjisë dhe patofiziologjisë së respiracionit – sistemi i pletizmografisë trupore;
7. Laboratori i Farmakologjisë eksperimentale – HPLC, spektrofotometria;
8. Laboratori i Imunohistokimisë dhe njësisë së mikroskopisë.

Në këtë qendër studentët e doktorates do të kenë mundësin të realizojnë hulumtimet, të kryejnë punën praktike dhe internshipin duke shfrytëzuar aparaturat e kësaj qendre.

Rotacioni në njësitë laboratorike

Gjatë semestrit të 1^{rë} dhe të 2^{të}, është planifikuar që secili student i doktorates të kalojë me s'paku gjatë javë në rotacion në katër njësitë laboratorike të njësisë eksperimentale të Fakultetit të Mjekësisë dhe nëpër laboratorët e Institutit të Biokimisë dhe Patologjisë. Ky rotacion duhet të përfundojë me shkrimin e një raporti dhe përshkrimin e ideve konkrete hulumtuese për shfrytëzimin e laboratorit përkatës.

Qëllimi i këtij rotacioni në njësitë laboratorike është që tu mundësojë studentëve që të mësojnë në lidhje me hulumtime e tyre të planifikuara, të zotërojnë disa teknika dhe shkathtësi të punës hulumtuese-eksperimentale dhe të krijojnë bazën dhe idenë për zgjedhjen e profesorit kryesor i cili mund edhe të jetë mentor për tezën e doktorantit në të ardhmen. Konsiderohet e domosdoshme që pas mbarimit të rotacionit në njësitë laboratorike të bëhet një përshkrimi i përgjithësuar dhe të pregaditet si prezentim oral për një kohë 10-15 minuta. Studenti i cili nuk ka plotësuar dhe nuk ka prezentuar sukseshëm rotacionin në njësitë laboratorike nuk do të marrë note kaluese nga kjo fazë e trajnimit.

Gjatë semestrit të 3^{të} dhe të 4^{të}, student do të zgjedhë njërin njësi specifike laboratorike dhe do të punojë me orar të plotë të punës për të realizuar punën e tij eksperimentale, nën mbikëqyrjen e personit përgjegjës të laboratorit dhe mentorit të tij me qëllim të testimit të hipotezës dhe gjenerimit të rezultateve për temën e planifikuar të disertacionit.

2.11. Plani i hulumtimeve

Kandidatët e arriess duhet të krijojnë tezën e tyre të projektit në kuadër të kurseve të këtij arrier dhe duhet të jenë pjesëmarrës në kurset e kërkuara në përputhje me Rregulloren për Studime të Doktoratës të UP-së (Nr.2/282, dt.03.10.2013).

arriess studimeve të arriess përbëhet nga një program studimi i cili zgjatë 6 semestra (180 ECTS). Në kuadër të semestrit të arr dhe të dytë studentët mund të grumbullojnë 60 ECTS (30+30 ECTS).

Gjatë procesit studimit, Institucioni shkollor do të siguroj që modulet të cilat do ti ndjekin studentët t'ju mundësoj atyre të kuptojnë metodat shkencore dhe të aplikojnë ato në hulumtimet shkencore dhe praktikën klinike në fushat e biomjekësisë dhe shëndetit.

Në semestrin e tretë, secili student do të përgatit dhe mbroj arrier propozimin e tezës së studimeve të arriess.

Në semestrin e katërt studentët do të kryejnë hulumtime shkencore nga fushat e përzgjedhura në përputhje me arrier propozimin dhe tezën e tyre të doctorates e cila është aprovuar nga Këshilli i Doktotatave i Fakulteti të Mjekësisë dhe nga Këshilli Qendror i studimeve të arriess në nivel të UP-së. Rezultatet e gjeneruara nga puna hulumtuese duhet të publikohen në ndonjë revistë shkencore me arrie arrie (IF) me recension ndërkombëtar apo në ndonjë arriess ose takim tjetër shkencor me arriess ndërkombëtare.

Në semestrin e pestë dhe të gjashtë studentët do të përgatiten dhe mbrojnë publikisht temën e tyre të arriess.

Semesteri	Përshkrimi
Parë (I-rë)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga modulet obligative dhe ato zgjedhore duke përfshirë edhe seminari i tezës së doktoratës dhe journal club. Secila lëndë përmban prej 3-5 ECTS
Dytë (II-të)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga modulet e përzgjedhura në formë të seminareve dhe fusha e tyre e interesit dhe e aplikimit, si dhe nga mbrojtja publike e projektit për temën e doktoratës
Tretë (III-të)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga seminari i tezës së doktoratës dhe journal club si dhe nga hulumtimi shkencor
Katërt (IV-të)	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga seminari i tezës së doktoratës dhe journal club si dhe pas publikimit të një pjese të rezultateve të fituara në ndonjë revistë shkencore me recension ndërkombëtar të fushës gjegjëse dhe me impakt faktor (IF)
Pestë (V-të)	
Gjashtë (VI-të)	Studenti grumbullon 60 ECTS kredi nga seminari i tezës së doktoratës dhe journal club si dhe pas mbrojtës me sukses të tezës së doktoratës

2.12. Kushtet e regjistrimit dhe pranimit të studentëve

Kushtet e përgjithshme dhe të nevojshme për tu regjistruar në këtë program të arriess janë:

- Diploma e studimeve të kryera nga Fakulteti i Mjekësisë (min. 300 ECTS)
- Diplomë e nivelit kombëtar apo ndërkombëtar nga studimet e magjistraturës e cila është e barazvlefshme me diplomën e lartpërmendur të studimeve. Rektorati do të vendos për barasvlerën e kurseve dhe procedurat tjera të pranimi.
- Kandidatët duhet të flasin dhe shkruajnë rrjedhshëm në Gjuhën Angleze
- Kandidatët të cilët gjatë studimeve të tyre të mëparshme ka arritur të kenë arr të lartë mesatare (mbi 8.00), do të kenë përparësi në përzgjedhje
- Nëse dy konkurreues paraqiten me kushte të njëjta, dhe kur pranohet numër i kufizuar i kandidatëve, përparësi do të kenë kandidatët e gjinisë femërore

STRATEGJIA E ZBATIMIT TË PROGRAMIT TË STUDIMIT PhD“BIOMJEKËSI EKSPERIMENTALE” NË UNIVERSITETIN E PRISHTINËS

STRATEGJIA PËR STAFIN

Cilësia e mësimdhënësve në Fakultetin e Mjekësisë është e një rëndësie të jashtëzakonshme, sepse siguron përparimin e studimeve. Për këtë arsye Fakulteti i Mjekësisë ka orientuar politikën e saj për zhvillimin dhe promovimin në dy drejtime:

1. Avancimi në fushat akademike
2. Zhvillimi profesional dhe shkencor

Personeli mësimor nga fusha e shkencave natyrore, mjekësore dhe humane në vend është i mjaftueshëm dhe përmbush nevojat e këtij programi dy vjeçar. Prandaj, stafit për fushën sociale ishte më specifik dhe është mbuluar me ekspert lokal të cilët kanë studiuar jashtë vendit

Në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe hulumtimet në arsim, mjete të reja metodike do të mbështesin programin. Kjo gjithashtu përfshin edhe përmbajtje multimediale, si dhe krijimin e ambienteve arsimore bashkëpunuese me mjete të reja metodike. Mësimi bëhet në nivele të ndryshme të metodave didaktike, të tilla si të mësuarit PBL, mësim i orientuar kah subjekti, qasje didaktike ndërmjetës, megjithatë kjo duhet të udhëhiqet nga profesorët në Kosovë që kanë nevojë për trajnim. Universiteti i Shkencave të Aplikuara Münster ka shumë vite përvojë në programet online dhe në mënyrë aktive do të kontribuojë për një sistem të menaxhimit të të mësuarit.

Procedurat për shqyrtimin e programeve të studimit

Qëllimi i procesit të vlerësimit është të pajisë studentët dhe shkollën me informacion në lidhje me progresin gjatë zhvillimit të studimit, si dhe për dhe për t'u dhënë përdoruesve publike dhe shërbimeve informatn që studentët e diplomuar kanë fituar një kualifikim që i përgjigjet plotësisht nevojës për të ushtruar profesionin e infermierit të përgjithshëm. Të nxënitë dhe procesi i të mësuarit e studentëve do të vlerësohen kryesisht nëpërmjet një sërë të teknikave dhe metodave të vlerësimit, të tilla si shkrimi i eses, studim rasti, aftësi për kritikë akademike, provim me shkrim dhe me gojë, prezantim grup,prezantimi me poster të ndryshëm, provime

me përgjigje të shumëfishta , praktikë e mbikqyrur profesionale dhe në fund gjatë përgatitjes së tezës së diplomës në fushat e ofruara dhe të zgjedhur nga studentët që janë relevante për programin e infermerisë së përgjithshme.

Mekanizmat për zbatimin e masave të sigurimit të cilësisë

Vlerësimi i Programit të studimeve të doktorates është planifikuar në projekt dhe duhet të tregojë se si zbatohet dhe si procedohet projekti, e cila probleme janë gjetur dhe çfarë rekomandime janë dhënë për zhvillimin e projektit në vazhdim.

Zbatimi i programit mundëson në të njëjtën kohë një pamje të efektit të rezultateve të grupit ndërdisiplinor të punës për zhvillimin e strukturës, se si specifikat e tyre reflektojnë në përmbajtjen e programit dhe në mënyrë eksplicite në zhvillimin e njohurive të nxënësve. Ky vlerësim do të tregojë, nëse miratimi i programit ishte i suksesshëm.

2.13. Kurikulumi i Studimit

Pasqyra e Programit PhD: Lendet Klinike

Viti I-rë							
Semestri I			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët	L	S	U	ECTS	Mësimdhënësi
1	Z	Etika dhe praktika në shkencë	15	15	15	5	Prof. Assoc. Naser Ramadani Prof. Dr Sefedin Muçaj
2	Z	Metodologjia e punës kërkimoro-shkencore	15	15	15	5	Prof. asoc. Merita Berisha, Prof. Dr. Isuf Dedushaj,
3	Z	Informatika Mjekësore, Biostatistika dhe sistemet komplekse	15	15	5	5	Prof. Asoc. Merita Berisha Prof. Ass. Ilir Begolli
4	O	Journal Club	0	15	15	3	Prof Dr Nexhmi Hyseni Prof Asoc. Lutfi Dervishi Prof. Asoc. Gani Bajraktari, Prof. Asoc. Shemsedin Dreshaj, Prof.Asoc. Shpend Elezi Prof. Asoc. Sylejman Rexhepi; Prof. Ass. Antigona Hasani Prof Asoc. Cen Bytyci
5	O	Seminar i tezës së arriess – IV	0	15	15	3	arriess kandidatit
6	O	Rotacioni nëpër laboratorët eksperimentale		10	20	2	Prof.Ass. Burim Neziri Prof.Ass. Shaip Krasniqi Prof. Asoc. Luljeta Begolli Dr.sc.Ramadan Sopi Ass.Dr. Armond Daci, PhD Cand.
7	Z	Modelet eksperimentale biomjekësore	10	5	15	3	Prof. Cen Bytyci Prof. Ass Antigona Hasani Prof.Dr. Halil Ahmetaj Prof.Dr. Muharrem Jakupaj Prof.Ass. Burim Neziri
8	Z	Imazheria Kardiale	10	5	15	3	Prof Asoc. Gani Bajraktari
9	Z	Metodat biokimike në studimet	10	5	15	3	Prof. Asoc. Luljeta Begolli Prof. Asoc. Hidajet Paçarizi

		biomjekesore					Prof. Ass. Valdete Topçiu Shufta Prof Ass. Zana Baruti Gafurri
		Total				30 ECTS	

Viti I-rë							
Semestri II			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimdhënësi
Moduli I lëndeve mjekësore							
1	O	Journal Club	0	15	15	3	Prof Dr Nexhmi Hyseni Prof Asoc. Lutfi Dervishi Prof. Asoc. Gani Bajraktari, Prof. Asoc. Shemsedin Dreshaj, Prof.Asoc. Shpend Elezi Prof. Asoc. Sylejman Rexhepi; Prof. Ass. Antigona Hasani Prof Asoc. Cen Bytyci
2	O	Seminar i tezës së doktoratës– II	0	15	15	3	Prof.Asoc. Gani bajraktari
3	O	Rotacioni nëpër laboratorët eksperimentale		10	20	2	Prof.Ass. Burim Neziri Prof.Ass. Shaip Krasniqi Prof. Asoc. Luljeta Begolli Dr.sc.Ramadan Sopi Ass.Dr. Armond Daci, PhD Cand.
4	Z	Siguria dhe efikasiteti i barnave në hulumtimet klinike të barnave të reja		20	15	4	Prof. Assoc. Hasime Qorraj Bytyqi
5	Z	Diabeti dhe komplikimet e tij	0	20	15	4	Prof Asoc. Shpend Elezi
6	Z	Teknikat e avancuara imunopatologjike dhe molekulare ne onkologji	0	20	15	4	Prof. Dr. Suzana Manxhuka – Kërliu Ass. Dr. Argjira Juniku- Shkololli, dr.sci Ass. Dr. Labinot Shahini, PhD cand. Ass. Dr. Fisnik Kurshumliu, dr.sc. Ass. Dr. Floren Kavaja, dr.sci Ass. Dr. Fahredin Veselaj, dr.sc.
7	Z	Roli i radioaktivitetit ne incidence e karcinomes se fshikes urinare ne Kosove	0	20	15	4	Prof Asoc. Lutfi Dervishi
8	Z	Aspektet biologjike dhe klinike te Anomalite Kongjenitale te traktit Urinar / rekonstrukcionet kirurgjike	0	20	15	4	Prof. Dr. Nexhmi Hyseni
9	Z	Biomarkuesit arrie kanceroz – perspektivat aktuale: Diagnostik,	0	20	15	4	Prof. Dr. Suzana Manxhuka – Kërliu

		parashikues ose cak i terapisë?					Wendy A. Wells, MD, MSc E. Elizabeth French PhD Alan R. Schned, MD PhD Vijayalakshmi, Padmanabhan, MD PhD
10	Z	Çrregullimet e arriers hematoencefalike dhe sëmundjet e SNQ	0	20	15	4	Prof.Asoc. Shemsedin Dreshaj .
11	Z	Praktika e mirë klinike në hulumtime shkencore-GCP	0	20	15	4	Prof. Ass. Shaip Krasniqi
13	Z	Anestezioni neonatal dhe pediatrik	0	20	15	4	Prof. ass. Antigona Hasani
13	Z	Transplantmi i kockes dhe kercit	0	20	15	4	Prof. Dr. Cen Bytyci
14	Z	Principet dhe metodat e epidemiologjisë	0	20	15	4	Prof Dr. Isuf Dedushaj
15	Z	Kontrolli i infeksioneve	0	20	15	4	Prof. ass.Dr. Lul Raka
16		Aprovimi i temës së doktoratës				10	Mentori i kandidatit
		Total				30 ECTS	

Studenti përzgjedhë 3 lëndë zgjedhore seminarike.

Viti II-të							
Semestri III-të			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof Dr Nexhmi Hyseni Prof Asoc. Lutfi Dervishi Prof. Asoc. Gani Bajraktari, Prof. Asoc. Shemsedin Dreshaj, Prof.Asoc. Shpend Elezi Prof. Asoc. Sylejman Rexhepi; Prof. Ass. Antigona Hasani Prof Asoc. Cen Bytyci
2	O	Seminar i tezës së doktorates - III	0	15	15	3	Mentori i kandidatit
3	O	Puna hulumtuese e temës (raporti i progresit nga mentori)				24	
		Total				30 ECTS	

Viti II-të							
Semestri III-të			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof Dr Nexhmi Hyseni Prof Asoc. Lutfi Dervishi Prof. Asoc. Gani Bajraktari, Prof. Asoc. Shemsedin Dreshaj, Prof.Asoc. Shpend Elezi Prof. Asoc. Sylejman Rexhepi; Prof. Ass. Antigona Hasani Prof Asoc. Cen Bytyci
2	O	Seminar i tezës së doktorates - III	0	15	15	3	Mentori i kandidatit

3	O	Puna hulumtuese e temës (raporti i progresit nga mentori)				24	
		Total				30 ECTS	

Viti II-të							
Semestri IV-të			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof Dr Nexhmi Hyseni Prof Asoc. Lutfi Dervishi Prof. Asoc. Gani Bajraktari, Prof. Asoc. Shemsedin Dreshaj, Prof.Asoc. Shpend Elezi Prof. Asoc. Sylejman Rexhepi; Prof. Ass. Antigona Hasani Prof Asoc. Cen Bytyci
2	O	Seminar i tezës së doktorates - IV	0	15	15	3	Mentori i kandidatit
3	O	Puna hulumtuese e temës (raporti i progresit nga mentori)				24	
		Total				30 ECTS	

Viti III-të							
Semestri V-të			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof Dr Nexhmi Hyseni Prof Asoc. Lutfi Dervishi Prof. Asoc. Gani Bajraktari, Prof. Asoc. Shemsedin Dreshaj, Prof.Asoc. Shpend Elezi Prof. Asoc. Sylejman Rexhepi; Prof. Ass. Antigona Hasani Prof Asoc. Cen Bytyci
2	O	Seminar i tezës së doktorates - V	0	15	15	3	Mentori i kandidatit
3	O	Prezantimi i rezultateve të temës në konferenca vendore shkencore				6	
4	O	Prezantimi i rezultateve të temës në konferenca ndërkombëtare shkencore				10	
5	O	Përgatitja e temës së doktorates (raporti i progresit nga mentori)				8	
		Total				30 ECTS	

Viti III-të							
-------------	--	--	--	--	--	--	--

Semestri VI-të			Orët/semester				
Nr.	O/Z	Lëndët seminarike	L	S	U	ECTS	Mësimëdhënësi
1	O	Journal club	0	15	15	3	Prof Dr Nexhmi Hyseni Prof Asoc. Lutfi Dervishi Prof. Asoc. Gani Bajraktari, Prof. Asoc. Shemsedin Dreshaj, Prof.Asoc. Shpend Elezi Prof. Asoc. Sylejman Rexhepi; Prof. Ass. Antigona Hasani Prof Asoc. Cen Bytyci
2	O	Seminar i tezës së doktorates - VI	0	15	15	3	Mentori i kandidatit
3	O	Publikimi shkencor në revista me recenzion ndërkombëtar				10	
4	O	Mbrojtja publike e temës së doktoratës				14	
		Total				30 ECTS	

Studentët e drejtimeve të caktuara do të kenë mundësi që në semestrin e dytë të përzgjedhin seminare nga moduli i tyre përkatës për të arritur vlerën e 30 ECTS (3 lëndë seminarike). Për formimin e një grupi seminarik nevojiten së paku 3 studentë për grup.

Struktura e studimeve të programit të doktorates “Lendet Klinike”

Semestri	Aktiviteti	ECTS
Semestri i I-rë	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga modulet obligative dhe ato zgjedhore duke përfshirë edhe seminari i tezës së doktoratës dhe journal club. Secila lëndë përmban prej 3-5 ECTS	30 ECTS
Semestri i II-të	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga modulet e përzgjedhura në formë të seminarëve dhe fusha e tyre e interesit dhe e aplikimit, si dhe nga mbrojtja publike e projektit për temën e doktoratës	30 ECTS
Semestri i III-të	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga seminari i tezës së doktoratës dhe journal club si dhe nga hulumtimi shkencor	30 ECTS

Semestri i IV-të	Studenti grumbullon 30 ECTS kredi nga seminari i tezës së doktoratës dhe journal club si dhe pas publikimit të një pjese të rezultateve të fituara në ndonjë revistë shkencore me recension ndërkombëtar të fushës gjegjëse dhe me impakt faktor (IF)	30 ECTS
Semestri i V-të	Studenti grumbullon 60 ECTS kredi nga seminari i tezës së doktoratës dhe journal club si dhe pas mbrojtës me sukses të tezës së doktoratës	60 ECTS
Semestri i VI-të		
TOTAL		180 ECTS

2.14. Përshkrimi i çdo moduli/lënde:

2.14.1. Emërtimi: ETIKA NË HULUMTIMET MJEKESORE

2.14.1.1 Përmbajta:

Etika në hulumtimet mjekësore (EHM) është një standard ndërkombëtar etik dhe shkencor i cilësisë në hulumtimet mjekësore, problemet etike, praktika dhe aplikimi i tyre në shëndetësi. Pajtueshmëria me këtë standard paraqet etikën në nivelin më të larë të parimeve në Deklaratën e Helsinkit si discipline që analizon dhe justifikon sistematikisht dhe në mënyrë racionale zgjedhjet moralo-etike.

2.14.1.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

- të njoftohet me principet themelore etike, të kuptoj dhe aplikoj principet etike për të gjitha rastet në mjekësi dhe hulumtimet shkencore,
- Të definojë kompetecat etike dhe kulturore të profesinistëve shëndetësor
- Të njoftohet me legjislacionin në fushën e etikës dhe hulumtimit mjekësor
- Të njoh metodat dhe protokolet e hulumtimit
- Të ilustrohen brengar etike dhe problemet në hulumtimet në SHP, praktikën dhe aplikimin administrativ duke shfrytëzuar metodat epidemiologjike
- Të njoh principet baze të hulumtimit mjek
- Kuptojne dhe dallojne qasjet e ndryshme të problemet morale, etike dhe bioetike.
- Të njoh principet bazë të etikës

2.14.1.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes: Mësimi do të jetë i rregulltë, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminareske në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning), dhe në kuadër ushtrimeve ose punës praktike do të organizohen vizita nëpër reparte për identifikim të interaksioneve të mundshme.

2.14.1.4 Metodat e vlerësimit: Projekti shkencor: 30%, Seminar 30%, Vijimi i rregullt 10%, Testi vlerësues 30%, Gjithsejt 100%

2.14.1.5 Mjetet e konkretizimit/IT: LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit..

2.14.3.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	14	15	1	15	55	125

2.14.1.7Literatura:

- **Ramadani N.** Epidemiologjia Moderne. Shkolla Kosovare e Shëndetësisë Publike, Prishtinë, 2005.
- **Ramadani N.** Shëndetësia Publike & Etika. Shkolla Kosovare e Shëndetësisë Publike, Prishtinë, 2005
- Bhopal R. Concepts of Epidemiology. OUP. 2002.
- Kuh D., Yoav B. SS Chronic Disease Epidemiology, Oxford, 2004

Literatura shitesë

Wallner J. Health Care zwischen Ethik und Recht. Vienna Medical University.

Beauchamp L, James F. *Principles of Biomedical ethics*, 6thed. New York: 2008

Medical Ethics: Accounts of the Cases that Shaped and Define Medical Ethics, Pence G.

Arras J, Steinbock B. Ethical Issues in Modern Medicine,; 4th Edition, Mayfield Publishing Company, 1995.

Hoerni B. Ethique et Deontologie Médicale, Masson, 2nd Edition, Paris, 2000.

Lo B. Resolving Ethical Dilemmas. A guide for Clinicians. Lippincott Williams Wilkins, Philadelphia, 2000.

2.14.2.Emërtimi: METODOLOGJIA E PUNËS KËRKIMORO-SHKENCORE

2.14.2.1Përmbajta:

Ky modul mundëson njohjen dhe përdorimin e matjeve të ndryshme shkencore, përshkrimin dhe interpretimin kritik të rezultateve të fituara, mënyrat e teknikave të prezentimeve si dhe metodologjinë e hulumtimeve shkencore, llojet e punimeve, shfrytëzimin e të dhënave dhe mjekësinë e bazuar në fakte. Aftësinë për të shfrytëzuar faktet (të dhënat) kyçe nga burimet e të dhënave si dhe artikujt shkencor, kërkimi i literaturës, shkruarja e punimeve sipas metodologjisë së hulumtimeve shkencore si dhe leximi kritik i artikujve shkencor.

2.14.2.2Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Ky modul mundëson njohjen e metodave të nevojshme për dizajnimin dhe realizimin e hulumtimeve, rishikimin e metodave kuantitative të zakonshme që përdoren dhe ndërlidhjen me të dhëna, analizimin kritik të literaturës, si dhe koncepteve të të mësuarit, metodologjisë së hulumtimit, studimit dhe prezentimit. Realizimin e pavarur të projektit hulumtues

Pas përfundimit të këtij moduli studenti do të aftësohet për:

- llojet e hulumtimeve shkencore në mjekësi
- planifikimin e pavarur të hulumtimit
- përdorimin e bibliotekave elektronike dhe resurseve të tyre,
- përshkrimin dhe interpretimin kritik të rezultateve të fituara,
- zgjedhjen adekuate të mostrës në hulumtim dhe rendesinë e mostres për hulumtimin përkatës, testet e përshtatshme statistikore, përshkruarjen e limitimeve eventuale, interpretimin e rezultateve dhe intervaleve të besueshmërisë
- kerkim të literaturës shkencore dhe zgjedhjen e artikujve adekuat shkencor
- shkruarjen e punimeve sipas metodologjisë së hulumtimeve shkencore
- përgatitjen e Projekt Propozimit për temën e PhD si dhe aftësohet në shkruarjen e protokollit të hulumtimit

përgatitjen për komunikimin oral për konferenca dhe takime si dhe poster prezentime

2.14.2.3 Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:Mësimi do të jetë i rrregullt, dhe do të organizohen ligjërata grupore, punë seminarike në grupe të vogla, zbatim i metodës PBL (problem-based learning).Studim rasti

2.14.2.4Metodat e vlerësimit: Vijimi i rregullt 10%, Puna grupore dhe prezentimi individual 30%, Detyrat shtepiake individuale 30%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.14.2.5 Mjetet e konkretizimit/IT:LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit..

2.14.2.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	14	15	1	15	55	125

2.14.2.7Literatura:

Zaletel-Kragelj L, Božikov J, eds. Methods and tools in public health. Lage: Hans Jacobs Publishing, 2010.

Waravikova&Tulchinsky: The New Public Health, 3rd Edition, 2014

Leed P.D and Ormrod J.E., Practical research: Planning and Design, 7th Edition.2001

Charles H. Hennekens, Julie E. Buring. Epidemiologjia në Mjekësi. Tiranë: Libri Universitar, 1998

Marušić M. i sur. Uvod u znanstveni rad u medicini. 3. izdanje. Zagreb: Medicinska naklada; 2004.

Thomas L. Najmlađa znanost: Bilješke promatrača medicine. Zagreb: Medicinska naklada; 1995.

2.14.3. Emërtimi:BIOSTATISTIKA ME INFORMATIKË MJEKËSORE

2.15.3.1. Përmbajta:

Biostatistika dhe informatika mjekësore është modul që zgjeron dhe thellon njohuritë e fituara gjatë studimeve bachelor dhe master dhe mundëson zgjedhjen e drejtë të metodave për përpunimin statistikor të të dhënave dhe vërtetimin e hipotezave të hulumtimeve shkencore si dhe aplikimin e programeve të ndryshme softwerike ne përpunimin e te dhënave dhe kalkulimin e parametrave statistikor.

2.15.3.2 Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Objektivi i këtij moduli është njoftimi me llojet e studimeve, prezentimin e të dhënave, definimin e llojeve të variablave statistikore, njehsimin e probabiliteti, Baye's Rule, Incidencës, Prevalencës, Risku Relativ dhe Odds Ratio (OR), intervalet e konfidences (CI 95%), testimin e hipotezës, krahasimin e dy mesatareve, analizën e variancës, testet joparametrike, statistikën inferenciale, tabelat e kontingjences, tabelat Multiple dhe 2 X 2 tabelat, korrelacionin, regresionin linear, regression multipel, regresion logjistik, Analizën e mbijetesës, hyrje në sistemin e informimit shëndetesor, regjistrimin elektronik të pacientit dhe mbrojtja e të dhënave, në bazë të ISO standardeve dhe udhërrëfyesve, faktet kryesore rreth funksionimit të sistemit SISH.

Pas përfundimit të ketij moduli studentet do te kuptojne dhe jene ne gjendje te aplikojne statistiken descriptive, observuese dhe inferenciale, duke perfshire:

Teknikat ne statistikat numerike deskriptive dhe grafike;
kalkulimet e probabilitetit;

llogaritjen e intervaleve te konfidences;
 korrelacionin dhe regresionin linear
 testimin e hipotezes, testet parametrike me te shpeshta dhe joparametrike;
 teknikat joparametrike dhe tabelat e kontigjences me analiza;
 hyrje ne dizajnin hulumtues;
 informatat bazike per biasin, validitetin dhe vlefshmerine;
 perdorimin e paketeve statistikore per kalkulime (SPSS).

Studentet do te informohen per sistemin e informimit shendetesor, kartelat elektronike te pacienteve dhe mbrojtjen e te dhenave. Ata do te mesojne si t'i shfrytezojne te dhenat, interpretojne faktet kryesore si dhe do te kuptojne si punon sistemi ne pergjithesi.

2.14.3.3 Format e mësimdhënies dhe mësimxënjes:Mësimi do të jetë i rrregulltë,në formë të ligjeratave, raste studimi, punë individuale dhe grupe dhe prezentime të studentëve. Zbatim i metodës PBL (problem-based learning).

2.14.3.4 Metodat e vlerësimit: Vijimi i rregullt 10% , Puna grupe dhe prezentimi 30%
 Detyrat shtepiake individuale 30%, Testi vleresues 30%, Gjithsejt 100%

2.14.3.5 Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit..

2.14.3.6 Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	14	15	1	15	55	125

2.14.3.7 Literatura:

1. Basic Biostatistics: Statistics for Public Health Practice by B. Burt Gerstman, Jones and Bartlett Publishing
2. Biostatistics: A Foundation for Analysis in the Health Science (9th edition) by Wayne Daniel, John Wiley & Sons.
3. R.H. Riffenburgh: Statistics in Medicine, Academic Press, ISBN O-12-588560-1
4. Coiera, E. Guide to Health Informatics. 2nd ed. New York, NY: Oxford University Press; 2003.
5. Hanson, CW. Healthcare Informatics. New York, NY: McGraw-Hill, Medical Pub. Division; 2006.
6. Medical Informatics: Practical Guide for the Healthcare Professional 2007; By Robert Hoyt, Melanie Sutton Phd, Ann Yoshihashi
7. The Strategic Application of Information Technology in Health Care Organizations (The Jossey-Bass Health Series) by John P. Glaser (Hardcover - Feb 8, 2002)
8. Dictionary of Health Information Technology and Security by David Edward Marcinko and Hope Rachel Hetico (Paperback - April 30, 2007)

Literatura shtesë

Bernard Rosner, Fundamentals of Biostatistics, 2006, Duxbury Press, Belmont, CA.
 Jekel, Katz, Elmore.: "Epidemiology, Biostatistics and Preventive Medicine"
 Biostatistics for the Health Sciences by R.Clifford Blair and Richard A.Taylor
 Monitoring the Health of Populations: Statistical Principles and Methods for Public Health Surveillances, edited by R. Brookmeyer and D. Stroup (2004) Oxford University Press
 British Journal of Psychiatry. 157:197-207, 1990 Aug.

The European Health Report 2009, Health and health systems Journal of medical informatics
Zaletel-Kragelj L, Božikov J, eds. Methods and tools in public health. Lage: Hans Jacobs Publishing, 2010.

2.14.. Emërtimi: JOURNAL CLUB

2.14.2. Përmbajta:

Në kuadër të Journal Club prezantohen botime dhe artikuj shkencor të kohëve të fundit. Në kuadër të këtij kursi do të përfshihen të gjitha fushat kërkimore-shkencore nga lemi i Biomjekesise.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Evalrimi dhe diskutiminë mënyrë kritike i publikimeve shkencore dhe ndikimi i tyreshkencorpër zhvillimin e hulumtimeve shkencore klinike.

KandidatëtPhDdo të paraqesin edheprogresin e projektevetë tyre të tezës së doktoraturës.

Rezultatet dotë vlerësohennë mënyrë kritikedhe tëdiskutohetsë bashkume studentët tjerë të doktoratës.

StudentePhDdo të jenë në gjendje:

- Aplikojnëmetodologjinëekërkimit shkencor
- diskutojnë në mënyrë kritike për artikuj shkencor respektivisht te temavepërkatëse
- Të vlerësojnëmetodologjinëeshkrimitartikullshkencor
- Tëinterpretojnëpërfundimete nenitshkencore
- Tëparaqesinprojektet e tyretezën

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimxënjes:

Prezantimi ; Studim rasti; Puna në grup dhe prezantime ;Seminare &Workshop.

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

Pjesëmarrja e obliguar (60%); Puna në grup dhe prezantime (20%); Final Exam (20%).

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.14.8. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtri me	Punë praktike	Prezen time	Kontakt me profesori n	Kollokfium e	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
15	15	/	4	10	15	6	16	75

2.14.8. Literatura:

1. *The Lancet Journal – of respective topics*
2. *Journal of Clinical Pharmacology and Pharmacoepidemiology*
3. *Revista tjera shkencore,*
4. *Publikimet e autoreve present.*

2.14.1. Emërtimi: MODELET EKSPERIMENTALE BIOMJEKËSORE

2.14.2. Përmbajta:

Njohja me shtazët eksperimentale; Bioetika; Rregullat mbi ruajtjen dhe kujdesin për shtazët laboratorike Pasojat e urisë te shtazët eksperimentale; Lepuri, kavja dhe miu si kafshë eksperimentale; Modelet eksperimentale të tumoreve ezofageale dhe gastrointestinale te gjeri (miu i madh); Modeli eksperimental i demielizimit; Encefaliti eksperimental; Qeni si kafshë eksperimentale; Tumoret në tru: model i studimit të citostatikëve; Modeli matematikor

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Ky është një kurs i cili përqendrohet në modelet eksperimentale biomjekësore.

Studentët do t'i shtojnë njohuritë e tyre për modelet eksperimentale në kafshë laboratorike dhe rëndësinë që kanë në kërkimet shkencore.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata (50%); Studim rasti (20%); Prezantimi i studentit (10%); Të ftuarit/instrukturorët (20%)

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

- Prania e përgjithshme në mësojtore (35%)
- Puna ekipore dhe prezantimi (35%)
- Provimi përfundimtar (30%)

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.14.7. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjërata	Seminare	Ushtrime	Prezantime/Detyra shtepie	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	10	15	4	-	36	75

2.14.8. Literatura:

- **Use of Animals in Scientific Research**- Indian Council of Medical Research Ministry of Health & Family Welfare New Delhi – 2000.
- ANIMAL RESPONSES TO EXTREME CONDITIONS: A LESSON
- TO BIOMEDICAL RESEARCH - JOURNAL OF PHYSIOLOGY AND PHARMACOLOGY 2006, 57,

2.14.1. Emertimi: **IMAZHERIA KARDIAKE**

2.14.2. Permbajtja:

Në këtë lëndë të studimeve të doktoraturës, do fokusohemi në zgjedhjen e metodave, analizave dhe prezantimeve nga llojet më të zakonshme të imazhërisë joinvazive të zemrës, duke përfshirë imazhe te ekokardiografisë, rezonancës magnetike, tomografisë kompjuterike, si dhe metodave invazive kardialogjike që realizohen me anë të koronarografisë.

Në këtë lëndë kemi në plan që të përfshijmë prezantime dhe diskutime të projekteve tona shkencore dhe rezultate nga hulumtimet e publikuara nga të tjerët. Pjesëmarrësit mund të këmbëjnë metodat, ekspertizën teknike dhe përvojën e tyre, me qëllim të avancimit të cilësisë shkencore për të gjithë pjesëmarrësit e studimit.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Qëllimi i kësaj lënde është të avansohen njohuritë shkencore, nëpërmjet këmbimeve të njohurive të studentëve të PhD dhe ligjëruesve, të cilët përdorin metodat e imazhërisë kardiake joinvazive dhe invazive në kërkimet e tyre shkencore..

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata (50%); Studim rasti (20%); Prezantimi i studentit (10%); Të ftuarit/instrukturorët (20%)

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

- Prania e përgjithshme në mësojtore (35%)
- Puna ekipore dhe prezantimi (35%)
- Provimi përfundimtar (30%)

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.14.7. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminare	Ushtrime	Prezentime/Detyra shtepie	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa orëve
10	5	15	5	10	30	75

2.14.9. Literatura:

1. Ho V, Reddy GP. CARDIOVASCULAR IMAGING. Saunders, 2011.
2. Otto CM. Textbook of Clinical Echocardiography. Elsevier Saunders 2013.
3. *Revistat Shkencore Kardiovaskulare*

2.14.1. Emërtimi: METODAT BIONIKE NË HULUMTIMET BIOMJEKËSORE

2.14.2. Përmbajta:

Në këtë modul studenti do të njihet me metodat biokimike dhe të ketë vështrim kritik për përcaktimin dhe përzgjedhjen e tyre të cilat do t'i shërbejnë për hulumtime biomjekësore.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Qëllimi i lëndës është që studentët të mësojnë përgatitjen, përpunimin dhe analizën e materialit biologjik duke aplikuar metodat përkatëse si spektrofotometrike, potenciometrike, kromatografike, imunokimike etj.

Me përfundimin e këtij moduli studenti do të aftësohet për përzgjedhjen e metodave specifike që do ti shërbejnë për punën e tij hulumtuese shkencore si dhe përcjelljen me vështrim kritik të literatures nga lëmia e biokimisë.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Mësimi organizohet në formë të ligjëratave, seminareve, punetoreve, duke shfrytëzuar metodat moderne të mësimdhënies si diskutimin interaktiv, përdorimin e video-ve, ndërsa praktika laboratorike organizohet në grupe të vogla të studentëve.

2.14.5. Metodat e vlerësimit:

Pjesëmarrja e përgjithshme dhe aktiviteti në ligjerata (30%); Puna në grupe, prezantimi në seminare, kollokviume (40 %); Provimi final (30%)

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.14.8. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Ligjerata	Seminar	Ushtrime	Prezentime/Studium rasti	Kontakt me profesorin	Vetstudimi	Ngarkesa orëve
	10	15	4	-	36	75

2.14.8. Literatura:

1. Essential Cell Biology- Bruce Alberts et al., 3rd ed. 2005, New York.
2. Critical discussion of research articles published in journals related to the content of the course
3. Molecular Biology of The Cell – Bruce Alberts et al. Garland Science, 2008.

2.14.1. Emërtimi: JOURNAL CLUB

2.14.2. Përmbajta:

Në kuadër të Journal Club prezantohen botime dhe artikuj shkencor të kohëve të fundit. Në kuadër të këtij kursi do të përfshihen të gjitha fushat kërkimore-shkencore nga lëmi i Biomjekësisë.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Evaluimi dhe diskutimi në mënyrë kritike i publikimeve shkencore dhe ndikimi i tyre shkencor për zhvillimin e hulumtimeve shkencore klinike.

Kandidatët PhD do të paraqesin edhe progresin e projekteve të tyre të tezës së doktoraturës.

Rezultatet do të vlerësohen në mënyrë kritike dhe të diskutohet së bashku me studentët tjerë të doktoratës.

Studente PhD do të jenë në gjendje:

- Aplikojnë metodologjinë e kërkimit shkencor
- diskutojnë në mënyrë kritike për artikuj shkencor respektivisht te temave përkatëse
- Të vlerësojnë metodologjinë e shkrimit artikull shkencor
- Të interpretojnë përfundimet e nenit shkencore
- Të paraqesin projektet e tyre tezën

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Prezantimi ; Studim rasti; Puna në grup dhe prezantime ;Seminare &Workshope

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

Pjesëmarrja e obliguar (60%); Puna në grup dhe prezantime (20%); Final Exam (20%)

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.14.7. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminare	Ushtrimet	Punë praktike	Prezantime	Kontakt me profesorin	Kolloqiume/Seminare	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesat
15	15	/	4	10	15	6	16	75

2.14.8. Literatura:

1. *The Lancet Journal – of respective topics*
2. *Journal of Clinical Pharmacology and Pharmacoepidemiology*
3. Revista tjera shkencore,
4. Publikimet e autoreve present.

2.14.1. Emërtimi: TEKNIKAT E AVANCUARA DIAGNOSTIKE IMUNOPATOLOGJIKE DHE MOLEKULARE NË ONKOLOGJIKE

2.14.2. Përmbajta:

Imunohistokimia përfshinë përdorimin e antitropave për të lokalizuar antigjenet në inde. Meqë molekulat janë të kufizuara sa i përket distribucionit në tipin specifik qelizor, aftësia për të identifikuar molekulat përmes sekuencimit antigjenik konsiderohet si një teknikë e fucishme në diagnostikën onkologjike. Sëfundi, studimi i strukturës dhe funksionit të gjeneve, gjenetika molekulare është një nga nënfushat më të rëndësishme të biologjisë molekulare të aplikuar në onkologji.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

- të sigurohet një pasqyrë mbi teknikat e avancuara imunopatologjike, të cilat mundësojnë një karakterizim më preciz te qelizave dhe makromolekulave se sa ngjyrimet jo-immunologjike histokimike.
- të determinohen pamjet diferencuese të qelizave morfologjikisht dobët ose të padiferencuara, sidomos atyre neoplastike.
- të precizohet determinimi histogjenetik që variron sipas tipit të qelizës dhe indit.
- të sigurohet një pasqyrë mbi teknikat molekulare të implikuara në onkologji.

Në fund të kursit, studenti do të dijë dhe kuptoj:

- patologjinë dhe gjenetikën molekulare të kancerit
- teknikat e avancuara imunopatologjike & molekulare në onkologji
- identifikimin e molekulave përmes sekuencimit antigjenik që paraqesin një teknikë të fuqishme diagnostike në onkologji.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, Sesione laboratorike, Studime rasti, Punë grupore dhe prezantime të studentëve, Seminare & Punëtori, Mysafirë / Instruktorë

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

Seminaret: 25%

Studime rasti & Prezantime: 25%

Punë laboratorike: 25%

Testi final: 25%

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

2.14.7. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtrime teorike/ laboratorike	Punë praktik e	Kontakt me profesorin	Përgaditja përfundimtare për provim	Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	Projektet, prezentimet	Ngarkesa orëve
30	15	15	5	15	5	15	100

2.14.8. Literatura:

1. Atlas of Diagnostic immunohistopathology (Lawrence D.True foreword by Juan Rosai, 1990).
2. Anatomia patologjike Vol. I. (Lutfi Alia, Suzana Manxhuka-Kerliu, 2009)
3. WHO/IARC Classification of Tumours

2.14.1. Emërtimi: BIOMARKUESIT INDOR KANCEROZ-PERSPEKTIVAT AKTUALE: DIAGNOSTIK, PARASHIKUES, OSE ÇAK I TERAPISË

2.14.2. Përmbajta:

Çështjet fundamentale lidhur me heterogjenitetin tumoroz, progresin e kancerit dhe performanca e biomarkuesve paraqesin sfide në zhvillimin e biomarkuesve. Emergjenca aktuale e biomarkuesve dhe strategjive molekulare imazherike në selektimin e terapisë dhe monitorimin e sëmundjes demonstroi një shpresë në biomarkuesit kanceroz. Në vitet e fundit, njohuria mbi biomarkuesit kanceroz është ngritur në mënyrë të jashtëzakonshme, ka hapur mundësitë e përmirësimit të menaxhimit të pacientëve me kancer duke shtuar eficientësinë në detektimin dhe trajtimin e tyre. Ekzistojnë shumë biomarkues për diagnostikimin, prognozën dhe qëllime terapeutike, duke përfshirë markuesit të cilët janë në përdorim në praktikën klinike dhe shumë biomarkues të cilët pritet të dalin në përdorim.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

- të sigurohet një pasqyrë gjithëpërfshirëse e biologjisë dhe patologjisë së kancerit, duke u fokusuar në bazën gjenetike dhe molekulare të kancerit.
- të eksplorohehen sfidat lidhur me diagnostikimin e kancerit si dhe mënyrat si ta parandalojmë kancerin

-të sigurohen informacione mbi biomarkuesit indor kanceroz, duke përfshirë ato diagnostik, prognostik dhe parashikues të përgjigjes në terapi
 -të fokusohemi në perspektivat aktuale dhe ato të ardhshme mbi biomarkuesit kanceroz (të kancerit të pulmoneve, gjirit, prostatës, endometriumit dhe ovareve, melanomës kutane, tiroidesë, të veshkëve, gastrike dhe kolorektale).

Në fund të kursit, studenti do të dijë dhe kuptoj:

Në fund të kursit, studenti do të dijë dhe kuptoj:

-Cilat janë mekanizmat e zakonshme qelizore dhe molekulare, të cilat janë të çrregulluar në qelizat kanceroze dhe si kontribuon ky çrregullim i tyre në zhvillimin e kancerit?

-Cilat janë njohuritë tona lidhur me biomarkuesit indor kanceroz duke përfshirë ato diagnostik, prognostik dhe parashikues të përgjigjes në terapi? Ku qëndrojmë ne?

-Roli i biomarkuesve në diagnostikimin, prognozën dhe përgjigjen në terapi të tipeve më të shpeshta të kancerit

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, Punë laboratorike, Studime rasti, Punë grupore dhe prezantime të studentëve, Seminare & Punëtori, Mysafirë / Instrukturë

Ligjërata (50%); Studim rasti (20%); Prezantimi i studentit (10%); Të ftuarit/instrukturët (20%)

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

Seminaret: 25%; Studime rasti & Prezantime: 25%; Punë laboratorike: 25%; Testi final: 25%

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.14.8. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtri me teorike /laboratorike	Punë praktike	Kontakt me profesorin	Projektet, prezantimet	Përgaditja përfundimtare për provim	Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	Ngarkesa e orëve
30	15	15	5	15	15	5	100

2.14.8. Literatura:

-Literatura bazë që shfrytëzohet në lëndë (listoni literaturën e domosdoshme- deri në tre tituj.)

1. Anatomia patologjike Vol. I. (Lutfi Alia, Suzana Manxhuka-Kerliu, 2009)
2. Robbins & Cotran Pathologic Basis of Disease, 9e (Robbins Pathology) by Vinay Kumar, Abul K. Abbas and Jon C. Aster
3. WHO/IARC Classification of Tumours

2.14.1. Emërtimi: ÇRREGULLIMET E BARRIERËS HEMATOENCEFALIKE DHE SËMUNDJET E SNQ

2.14.2. Përmbajta:

Shpjegimi patogjenetik i sëmundjeve të SNQ, implikimet dhe modelet eksperimentale të hulumtimit të BHE.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Studentët:

- do të njohohen për patogjenezen dhe ecurinë e sëmundjeve të SNQ,
- do të informohen për trajtimet patogjenetike të sëmundjeve të SNQ,
- do të dinë të implementojnë modelet e hulumtimit të inflamacioneve të SNQ.
- do të jenë të aftë të bëjnë hulumtime në BHE.

-do te jene te afte te interpretojne rezultatet e crregullimit te BHE.

-do te jene te afte te bejne programe te vecanta per hulumtimin e semundjeve te caktuara te SNQ.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Prezantimi ; Studim rasti; Puna në grup dhe prezantime ;Seminare &Workshope

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

Pjesëmarrja e obliguar (60%); Puna në grup dhe prezantime (20%); Final Exam (20%)

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning);

2.14.7. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtrim e	Prezen time	Kontakt me profesori n	Kollokfium e	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

2.14.8. Literatura:

1. Frances Talaska, Marshall Barnett Dunning: A manual of Laboratory and diagnostic tests.
2. Feigin Cherry: Textbook of Pediatric Infectious Diseases.
3. Frances Talaska, Marshall Barnett Dunning: A manual of Laboratory and diagnostic tests.

2.14.1. Emërtimi: ANESTEZIONI NEONATAL DHE PEDIATRIK

2.14.2. Përmbajta:

Ne këtë lëndë të studimeve të doktoraturës, do fokusohemi në anestezionin neonatal dhe pediatrik. Anestezioni neonatal bazohet në imaturitetin fiziologjik të sistemeve të ndryshme të organizmit, çrregullimet kongjenitale dhe tolerancët ulët në anestetik. Në këtë planifikojme që të përfshijmë prezantime dhe diskutime të projekteve shkencore dhe rezultate nga hulumtimet e publikuara. Pjesëmarrësit mund të këmbëjnë metodat, ekspertizën teknike dhe përvojë të tyre, me qëllim të avancimit të cilësisë shkencore për të gjithë pjesëmarrësit e studimit.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Qëllimi i kësaj lënde është të avansohen njohuritë shkencore, nëpërmjet këmbimeve të njohurive të studentëve të doktorates dhe ligjëruesve.

1. Të janë në gjendje për të kontribuar në zhvillimin e diturive të reja teorike, të aplikimit të metodave dhe sanalizimit të tyre në fushën anestezionit pediatrik.
2. Të janë në gjendje për të formuluar, planifikuar dhe ndjekur kërkimet shkencore në mënyrë të pavarur, duke përdorur metodat e ndryshme.
3. Të janë në gjendje për të dhënë dhe për të marrur kritikën shkencore në nivel të lartë

Të janë në gjendje për të diskutuar dhe vlerësuar sfidat e anestezionit neonatal dhe pediatrik

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, punë ekipore, prezantime të studentëve dhe punime seminarike

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

1. Pjesëmarrja e obliguar
2. Puna ekipore dhe prezantimet
3. Punimi Seminarik

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

3.14.7. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminare	Ushtrime	Prezen time	Kontakt me profesorin	Kollokfiume	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

3.14.8. Literatura:

1. Lerman J. Neonatal Anesthesia. Springer 2015.
2. Group of authors. Pediatric Anesthesia-Special Issue:Challenging Orthodoxy. 2015.
3. Group of authors. Pediatric Anesthesia-Special Issue: Neonatal anesthesia 2014.

2.14.1. Emërtimi: TRANSPLANTIMI I KOCKES DHE KERCES

2.14.2. Përmbajta:

Tranplantimi kockor eshte pjese e procedurave te perditshme kirurgjike ortopedike. Transplantimi kockor perdoret per dy aresye kryesore: (1) per t'a mbushur defektin kockor ne pjese te ndryshme te skeletit, dhe (2) te stimuloj osteogjenezen. Tranplantimi kockor perdoret ne procedurat e ndryshme ortopedike: gjate rekonstrukcionit te defekteve pas reseksionit te tumoreve kockor; ne korigjimin e crregullimeve te ndryshme zhvillimore kockore, gjate artrodezese se nyjeve etj. Transplantati kockor autolog merret dhe aplikohet ne te njejtin individ; transplantatet kockore allogjenike transplantohen nga nje person ne tjetrin. Transplantatet kockore mund te jene massive ose te vogela.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Te kuptohet transplantimi kockor dhe biologjia kockore: rritja kockore, mekanizmat e sherimit kockor: ndodhite qelizore dhe molekulare kockore. Biana kockore eshte system i mbledhjes, pergaditjes, ruajtjes dhe distribuimit te grafteve kockore dhe pjeseve tjera kockore dhe te sistemit nyjor (si menisqet, graftet osteokondrale dhe ligamentet) te pergaditura per transplantim

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, punë ekipore, prezentime të studentëve dhe punime seminarike

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

1. Pjesëmarrja e obliguar
2. Puna ekipore dhe prezentimet
3. Punimi Seminarik

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

3.14.9. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminare	Ushtrim	Prezen time	Kontakt me profesorin	Kollokfiume	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

3.14.10. Literatura:

1. De Long WG Jr, Einhorn TA, Koval K, McKee M, Smith W, Sanders R, Watson T. Bone grafts and bone graft substitutes in orthopaedic trauma surgery. A critical analysis. J Bone Joint Surg Am. 2007 Mar;89(3):649-58.
2. Delloye C, Cornu O, Druez V, Barbier O. Bone allografts: What they can offer and what they cannot. J Bone Joint Surg Br. 2007 May;89(5):574-9.
3. Ivković A, Pascher A, Hudetz D, Jelić M, Haspl M, Windhager R, Pećina M. Current concepts in gene therapy of the musculoskeletal system. Acta Chir Orthop Traumatol Cech. 2006 Apr;73(2):115-22.
4. Khan SN, Cammisa FP Jr, Sandhu HS, Diwan AD, Girardi FP, Lane JM. The biology of bone grafting. J Am Acad Orthop Surg. 2005 Jan-Feb;13(1):77-86.
5. Klobucar H, Orlić D. Bone bank at University Department of Orthopedics, Zagreb University Hospital Center, Zagreb, Croatia. Acta Med Croatica. 2007 Dec;61(5):479-86.
6. Krešimir Koržinek (ur.). Transplantacija kosti. Zagreb, Medicinska naklada, 2003.

2.14.1. Emërtimi: PRINCIPET DHE METODAT E EPIDEMIOLOGJISE

2.14.2. Përmbajta:

Do të prezentohen:

Parimet themelore të epidemiologjisë

Lëvizshmëria natyrale e sëmundjeve dhe shpërthimet epidemike

Faktorët e rrezikut dhe modelet epidemiologjike

Metodat deskriptive shtrimi i hipotezës

Metodat analitike dhe testimi i hipotezës

Përpilimi i përfundimeve dhe rekomandimeve

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Definimi i epidemiologjisë dhe evoluimi historik

Identifikimi i thelbit të funksionit të epidemiologjisë

Aplikimi i epidemiologjisë në shëndetin publik

Specifikimi i elementeve përbërëse të definimit të rastit dhe efektet e ndërrimit të ndonjëres nga këto elemente

Shfrytëzimi i modeleve epidemiologjike në studimin e natyrës së sëmundjes dhe përhapjes në popullatë

Studenti duhet të jetë në gjendje të:

Përshkruaj veçoritë dhe aplikimin e epidemiologjisë deskriptive dhe asaj analitike.

Kalkuloj dhe interpretoj: proporcionin, incidencën, prevalencën, mortalitetin dhe vjetët e humbura, modën, medianën, mesataren aritmetike, rangun, devijimin standard. Dizajnoj dhe interpretoj tabelat, grafikonet

Përshkruaj procesin e evaluimit të mbikqyrjes në shëndetin publik

Përshkruaj hapat e hulumtimit të epidemisë.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, punë ekipore, prezentime të studentëve dhe punime seminarike

2.14.5. Metodat e vlerësimit:

1. Pjesëmarrja e obliguar

2. Puna ekipore dhe prezentimet

3. Punimi Seminarik

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

3.14.11. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtrim e	Prezen time	Kontakt me profesori n	Kollokfiu m e	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

3.14.12. Literatura:

CDC. Principles of Epidemiology in Public Health Practice; 2012

Dedushaj I. Humolli I. Epidemiologjia e sëmundjeve ngjitëse, Fakulteti i Mjekësisë, Universiteti i Prishtinës 2006,

Aschengrau A. Seage G. Essentials of Epidemiology in Public Health, second edition, Harvard School of Public Health 2008,

Ropac D at all. Epidemiology of Communicable Diseases, Medical Faculty, University of Split, 2003,

Gordis L. Epidemiology, John’s Hopkins School of Hygiene and Public Health, 2006,

2.14.1. Emërtimi: KONTROLLI I INFEKSIONEVE

2.14.2. Përmbajta:

Ky kurs përmban të dhënat mbi parimet e parandalimit dhe kontrollit të infeksioneve nozokomiale, aspektet moderne diagnostike të tyre, infeksionet kyçe nozokomiale me faktorët më të shpeshtë etiologjik. Kursi identifikon edhe vatrat kryesore të infeksioneve nozokomiale tok me grupet e veçanta të rrezikuara të pacientëve. Një vend me rëndësi i është dhënë edhe shfaqjes së infeksioneve të bashkëshoqëruara nga procedurat diagnostike dhe terapeutike, mbrojtjes së puntorëve shëndetësor dhe aspekteve mjedisore që ndërlidhen me infeksione nozokomiale. Në përfundim të kursit jepen koordinatat për menaxhimin efikas të këtyre infeksioneve dhe sigurisë së pacientëve.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Qëllimi i këtij moduli është që Kandidatëve të doktoratës t’ua siguroj bërthamën e njohurive për rolin dhe përgjegjësitë e tyre në parandalimin dhe kontrollin e infeksioneve që shfaqen si rrjedhojë e kujdesit mjekësor.

Kuptimi i parimeve të epidemiologjisë së infeksioneve nozokomiale dhe përvetësimi i metodave moderne tëdiagnozës së hershme të këtyre infeksioneve

Identifikimi i faktorve të rrezikut dhe departamenteve më të prekura nga këto infeksione

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, punë ekipore, prezentime të studentëve dhe punime seminarike

2.14.5. Metodrat e vlerësimit:

1. Pjesëmarrja e obliguar
2. Puna ekipore dhe prezentimet
3. Punimi Seminarik

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

3.14.13. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtrim e	Prezen time	Kontakt me profesori n	Kollokfiu m e	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

3.14.14. Literatura:

IFIC Basic concepts of infection control, 2nd edition, UK, 2011

Mayhall CG, Hospital epidemiology and infection control. 4th ed., Baltimore, Williams & Wilkins, 2011.

Bennet JV and Brachman PS: Jarwis' Hospital Infections, 5th ed., Philadelphia, LWW, 2013

R.. Carrico, L. Adam, K. Aureden and L. Fauerbach. APIC Text of infection Control and Epidemiology, 3rd edition,

Washington 2009.

2.14.1. Emërtimi: Aspektet biologjike dhe klinike te Anomalite Kongjenitale te traktit Urinar**2.14.2. Përmbajta:**

Anomalite kongjenitale te traktit urinar, per shak simptomatologjise jo patognomonike dhe dekursit te heshtur te semundes, nuk diagnostikohen me kohe dhe shpesh perfundojne me demtime serioze te veshkeve dhe humbjen e funksionit te tyre.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Objektivi i këtij kursi do të i kushtoj vëmendje dimensionit më të rëndësishme të Kërkimeve shkencore dmth Metodologjia kerkimore shkencore. Kjo do të mundësojë hulumtuesit të zhvillojnë metodologjinë më të përshtatshme për studimet e tyre hulumtuese. Misioni i kursit është që të jap aftësitë e hulumtimit për fillestar dhe të ndihmojë në përmirësimin e cilësisë së Kërkimit nga hulumtuesit ekzistuese.

Struktura Kursi është i dizajnuar në atë mënyrë që mësimi i metodologjise se Kërkimeve shkencore mund të lëvizë nga mesimi klasik në mesimin -praktik; nga një proces mësimor në një proces eksperimental, nga memorizimi ne ideve, nga transferimi i njohurive në krijimin e njohurive, nga të mësuarit konkurruese ne të mësuarit bashkëpunues.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimxënjes:

Ligjërata, punë ekipore, prezentime të studentëve dhe punime seminarike

2.14.5. Metodot e vlerësimit:

1. Pjesëmarrja e obliguar

2. Puna ekipore dhe prezentimet

3. Punimi Seminarik

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

3.14.15. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtrim e	Prezen time	Kontakt me profesori n	Kollokfiu m e	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

3.14.16. Literatura:

- 1.E bel KD. Uroradiologjia te fetusit dhe I posalinduri: diagnoza dhe percjellja e obstrukcioneve kongjenitale urinare. Pediatr Radiol 1998; 28(8):630-5.
- 2.Journal of Pediatric Urology
3. Journal of Urology

2.14.1. Emërtimi: Neurotrauma**2.14.2. Përmbajta:**

Neurotrauma për shkak të seriozitetit dhe invaliditetit e sidomos te moshat e reja , në vendet në zhvillim ka një rëndësi te veçantë.

Shpesh ky grup i pacientëve përfundon me një shkallë të rëndë të invaliditetit.

Neurotrauma përfshin lëndimet e kokës, boshtit kurrizor dhe nervave periferik.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

Kandidatët e doktoraturës duhet të kuptojnë principet themelore shkencore - klinike në fushën e Neurotraumës.

Gjithashtu studentët do të njihen me të rejat e fundit të Neurotraumës, trajtimin e tyre dhe njëkohësisht do të njihen me procedurat kirurgjike mjaft komplekse.

Diskutimet interaktive midis profesorëve dhe studentëve janë të mirëseardhura.

Seria e rasteve të prezantuara nga operimet në sallë me Power Point dhe sidomos me Video Play (Nga puna me mikroskop operativ)

do të rumbullakësohej në tërësi mësimin e integruar dhe multimodal. Studentet në mënyrë të detajuar do të njihen me aspektet etiopatologjike dhe diagnostike.

Do të prezantohen rastet si frakturat depressive multifragmentare, hematoma epidurale, subdurale, intracerebrale, hemoragjia intraventrikulare, frakturat e boshtit kurrizor dhe lëndimet e nervave periferik.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, punë ekipore, prezentime të studentëve dhe punime seminarike

2.14.5. Metodatat e vlerësimit:

1. Pjesëmarrja e obliguar
2. Puna ekipore dhe prezentimet
3. Punimi Seminarik

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

3.14.17. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtrim e	Prezen time	Kontakt me profesori n	Kollokfiu m e	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

3.14.18. Literatura:

- Robert H. Wilkins – Setti S. Rengachary: Neurosurgery, Second edition 1996, New York.
2. Michael L.J. Apuzzo, M.D: Brain surgery Complication avoidance and management 1993, New York.
  3. E.Sander Connolly: Fundamentals of Operative Techniques in Neurosurgery, 2002, New York.

2.14.1. Emërtimi: Roli i radioaktivitetit ne incidence e karcinomes se fshikes urinare ne Kosove

2.14.2. Përmbajta:

Qellimi eshte investigimi i shkaktareve te mundshem te karcinomes se fshikes urinare ne numer kaq te madhe ne kosove. Te behen matjet e radioaktivitetit te tokes, ujit dhe ajrit si dhe te hulumtohet menyra e jeteses se populates ne Kosove.

2.14.3. Qëllimi dhe rezultatet e pritura:

1. Të jenë në gjendje të kontribuojnë në zhvillimin e njohurive të reja, teorive, metodave dhe analizave te rolit te radioaktivitetit ne incidencen e karcinomes se fshikes urinare.
2. Të jene ne gjendje te marrin dhe te japin kritika shkencore te nivelit te larte.

Për të qenë në gjendje për të diskutuar dhe vlerësuar rolin e rrezatimit dhe mënyrën e jetësës në incidencën e karcinomës se fshikës urinare.

2.14.4. Format e mësimdhënies dhe mësimnxënjes:

Ligjërata, punë ekipore, prezentime të studentëve dhe punime seminarike

2.14.5. Metodot e vlerësimit:

1. Pjesëmarrja e obliguar
2. Puna ekipore dhe prezentimet
3. Punimi Seminarik

2.14.6. Mjetet e konkretizimit/IT:

LCD Projector, Power Point, Overhead Projector, vet-mësimi (sistemi i e-learning); Ushtrimet praktike në institucionet edukative të përcaktuara nga tema e modulit. Ushtrimet dhe puna vetanake e cila paraqitet në formë të prezantimit.

3.14.19. Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit:

Seminar e	Ushtrim e	Prezen time	Kontakt me profesori n	Kollokfiu m e	Detyra të shtëpisë	Vetstudimi	Ngarkesa e orëve
10	15	10	30	/	/	75	100

3.14.20. Literatura:

Campbell-Walsh Urology by Alan J. Wein (Author), Louis R. Kavoussi (Author), Andrew C. Novick (Author), Alan W. Partin (Author), Craig A. Peters (Author)
Urologjia